

Marcin Rechciński, Małgorzata Grodzińska-Jurczak, Joanna Tusznio

KONFLIKTY WOKÓŁ POLSKICH OBSZARÓW CHRONIONYCH W ARTYKUŁACH NAUKOWYCH O MIĘDZYNARODOWYM ZASIĘGU. ILOŚCIOWY SYSTEMATYCZNY PRZEGLĄD LITERATURY

**Protected area conflicts in scientific articles of international recognition.
A quantitative systematic literature review.**

ABSTRAKT: Celem artykułu było dokonanie przeglądu prac naukowych odnoszących się do konfliktów społecznych związanych z występowaniem obszarów chronionych w Polsce opublikowanych w latach 2007-17 w czasopismach naukowych o międzynarodowym zasięgu. Kwerenda w bazie Web of Science wykazała 18 artykułów spełniających zadane kryteria. Większość badań: 1) opublikowano w czasopismach o profilu przyrodniczym, 2) sfinansowano z funduszy zewnętrznych, 3) miało charakter studiów przypadku (gł. w województwie podlaskim), 4) dotyczyła obszarów Natura 2000, 5) odnosiła się do kompetencyjnych i ekonomicznych wymiarów konfliktów, 6) korzystała z metodyki badań jakościowych, 7) opierała się na dorobku metodycznym nauk społecznych. W części dyskusyjnej autorzy dokonali próby interpretacji uzyskanych rezultatów przeglądu.

SŁOWA KLUCZOWE: konflikty społeczne, obszary chronione, przegląd literatury, Polska

ABSTRACT: The aim of the article was to review scientific papers related to protected area conflicts in Poland published between 2007 and 2017 in scientific journals of international recognition. The query in the Web of Science database showed 18 articles that met the given criteria. Most studies: 1) were published in journals of natural-science profile 2) financed from external funds, 3) had the character of case studies (mainly in the Podlasie Voivodship), 4) concerned Natura 2000 areas, 5) were related to the competence and economic dimensions of conflicts, 6) used the methodology of qualitative research, 7) were based on the methodological achievements of social science. In the discussion part, the authors made an attempt to interpret the obtained results of the query.

KEYWORDS: social conflicts, protected areas, literature review, Poland

Wstęp

Konflikty społeczne związane z funkcjonowaniem obszarów chronionych to szczególne przypadki tzw. konfliktów środowiskowych (ang. *environmental conflicts*) (Dutkowski 1995, Ozawa 1996), konfliktów ekologicznych (Runc 1998, Burger 2007), bądź, bardziej precyzyjnie, konfliktów związanych z ochroną przyrody (ang. *conservation confi-*

cts) (Redpath et al. 2013, Baynham-Herd et al. 2018). Tłem bądź przedmiotem wszystkich tych sporów są cechy lub zasoby środowiska przyrodniczego, niemniej sam konflikt z definicji nie rozgrywa się między człowiekiem a przyrodą, a pomiędzy różnymi grupami interesariuszy, które zgłaszają sprzeczne potrzeby w odniesieniu do tychże zasobów (White et al. 2009, Young et al. 2010). Choć zagadnienia związane z konfliktami społecznymi były